

Boekbesprekingen

Drentse biografieën: Levensbeschrijvingen van bekende en onbekende Drenten, I, Paul Brood en Willem Foorthuis red. (Meppel/Amsterdam 1989) (144 blz.).

Drentse biografieën: Levensbeschrijvingen van bekende en onbekende Drenten, II, Jan Bos en Willem Foorthuis red. (Meppel/Amsterdam 1990) (201 blz.).

Aan de verschijning van de eerste twee deeltjes in de reeks *Drentse biografieën* is een lange geschiedenis voorafgegaan. Al in 1982 werd het project aan de orde gesteld in een bestuursvergadering van de D.H.V. Het lag in de bedoeling in deze reeks levensbeschrijvingen op te nemen van mensen die in Drenthe werkzaam waren geweest of voor de provincie betekenis hadden gehad. Ook geboren Drenten die buiten de provincie van belang waren geweest, konden in aanmerking komen. Over het moeizaam op gang komen van het project is in *Ons Waardeel* 91/4, p. 143-145, al uitgebreid verhaald. Uiteindelijk verscheen in 1989 het eerste deeltje en kort daarna het tweede.

Uit het voorwoord van het eerste deel blijkt dat de genoemde criteria enigszins ingeperkt zijn: de personen van wie biografieën opgenomen worden, moeten voor Drenthe enige betekenis hebben gehad. Deze richtlijn is nog zo ruim, dat een groot aantal Drenten voor opneming in aanmerking komt. Het werk van de redactie wordt echter bemoeilijkt door het feit dat zij afhankelijk is van de biografieën die zij aangeboden krijgen. Vooral in het eerste deel is dit duidelijk te merken. De diversiteit is in dit deel wel erg groot en van sommige personen kan men zich afvragen of zij in de reeks passen. Zo is over de levens van de landbouwer Hindrick Frijlinge (ca. 1640-1725) en de wijnkoopman Engelbert Homan (1682-1748) wel erg weinig te zeggen, en van een betekenis voor Drenthe blijkt vrijwel niets. Hetzelfde geldt voor Gesina Oldenhuis (1730-1818), die weliswaar door haar rijkdom een 'belangrijke positie' innam, maar hieraan 'gaf zij echter geen invulling' en de biografie is dan ook navenant oninteressant. Andersom zijn er personen die weliswaar in Drenthe geboren zijn, maar verder voor Drenthe

geen betekenis hebben gehad, zoals vestingbouwer Hendrik Ruse (1624-1679). Noch in Drenthe geboren, noch aldaar werkzaam of van betekenis was de Fries Seerp Gratema (1784-1858), wiens relatie met de provincie voornamelijk bestond uit het feit dat hij een landhuis te Roderwolde bezat en zijn nageslacht in Drenthe werkzaam was. Zijn zoon Sibrand (1784-1858) is wel terecht opgenomen in dit deel. In deel twee is het aanbod van biografieën wat evenwichtiger. Alleen van de schrijfter Carry van Bruggen (1881-1932) en haar broer Jacob Israël de Haan (1881-1924), die Drenthe verlieten toen zij 1½ resp. ½ jaar oud waren, kan men dezelfde bezwaren aanvoeren als hierboven bij Hendrik Ruse: van een betekenis voor Drenthe blijkt uit de levensbeschrijvingen niets.

Veel interessanter zijn de opgenomen biografieën van publicisten, onderwijshervormers, locale en provinciale bestuurders enz.; allemaal namen die velen bekend in de oren zullen klinken, zoals J.S. Magnin en J.A.R. Kymmell, amateurarcheoloog Tjerk Vermaning, de podagrissen H. Boom en A.F. Lesturgeon en bestuurders als D.J. van Ewijk, J.T. Linthorst Homan, P. Muntendam en L. Oldenhuis Gratama. Ook vinden we personen wier namen in aardrijkskundige aanduidingen ver-eeuwigd zijn, zoals Johan Picardt (Pikardie) en Th.J. Stieltjes (Stieltjeskanaal).

Dat de biografieën door verschillende mensen geschreven zijn, heeft vanzelfsprekend een wisselende kwaliteit van de stukken tot gevolg, maar de redactie heeft haar werk

goed gedaan: slechte of onleesbare verhalen komen niet voor, en waar de verhalen over eenzelfde persoon of gebeurtenis gaan, heb ik geen tegenstrijdigheden aangetroffen. Wel zou iets meer uniformiteit in de genealogische gegevens nagestreefd kunnen worden. Soms is de informatie over echtgeno(o)t(e) en kinderen zeer summier of ontbreekt zij geheel, terwijl bijvoorbeeld bij A.F. Lesturgeon alle namen en data van zijn twaalf kinderen veel meer ruimte innemen dan de beschrijving van zijn magnum opus.

Het voornaamste is echter dat de deeltjes mede door de afwisseling van stijl goed leesbaar zijn, bij uitstek geschikt om af en toe ter hand te nemen en enkele levensverhalen door te lezen. Sappige details over bijvoorbeeld J.A.R. Kymmell, die archiefstukken als oud papier verkocht, en de Nijeveense burgemeester P.A. Derks, die zich door 'onophoudelijk sarren en misbruik maken zijner macht' aldaar onmogelijk maakte, geven aan dat in de levensverhalen ook plaats is voor enige 'petite histoire', die in andere biografische woordenboeken meestal ontbreekt.

Wil de reeks een kans maken aan haar doelstellingen te blijven vol- doen, dan is het noodzakelijk dat historici en amateur-historici biografieën blijven aanleveren voor de volgende te verschijnen deeltjes. De eerste twee bundels mogen een aansporing vormen aan de lezer om aan dit lovenswaardige project deel te nemen.

Redmar Alma